

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για μια ισχυρότερη και ανανεωμένη στρατηγική εταιρική σχέση με τις εξόχως απόκεντρες περιφέρειες της ΕΕ»

(2021/C 37/10)

Εισηγητής:	ο κ. Ángel Víctor TORRES PÉREZ (ES/PES) Πρόεδρος της περιφερειακής κυβέρνησης των Καναρίων Νήσων
Έγγραφο αναφοράς:	Έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, την Επιτροπή των Περιφερειών και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων όσον αφορά την εφαρμογή της ανακοίνωσης της Επιτροπής για μια ισχυρότερη και ανανεωμένη στρατηγική εταιρική σχέση με τις εξόχως απόκεντρες περιφέρειες της ΕΕ COM(2020) 104 final

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

1. υπενθυμίζει ότι οι εξόχως απόκεντρες περιοχές (ΕΑΠ), οι οποίες συνίστανται σε οκτώ νήσους και αρχιπελάγη, στην Καραϊβική, στον Ινδικό Ωκεανό και στον Ατλαντικό Ωκεανό, και μία απομονωμένη περιοχή στον Αμαζόνιο, περιλαμβάνουν έξι γαλλικά υπερπόντια διαμερίσματα (Γουιάνα, Γουαδελούπη, Μαρτινίκα, Μαγιότ, Ρεϊνιόν και Άγιος Μαρτίνος), δύο πορτογαλικές αυτόνομες περιφέρειες (Αζόρες και Μαδέρα) και μία ισπανική αυτόνομη κοινότητα (Κανάριοι Νήσοι)· οι περιοχές αυτές χαρακτηρίζονται από ορισμένα κοινά μόνιμα προβλήματα εξαιτίας της απόστασης, της απομόνωσης και της περιορισμένης έκτασής τους, τα οποία αποτελούν τροχοπέδη στην ανάπτυξή τους·
2. χαιρετίζει τη δέσμευση που ανέλαβε η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) όσον αφορά τις εξόχως απόκεντρες περιοχές (ΕΑΠ), όπως αντικατοπτρίζεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής της 24ης Οκτωβρίου 2017 με τίτλο «Ισχυρότερη και ανανεωμένη στρατηγική εταιρική σχέση με τις εξόχως απόκεντρες περιφέρειες της ΕΕ» (εφεξής «η ανακοίνωση»)· η δέσμευση επιβεβαιώνεται στα συμπεράσματα του Συμβουλίου Γενικών Υποθέσεων του Απριλίου του 2018, με τα οποία ζητείται από την Επιτροπή να συνεχίσει τις εργασίες για τη θέσπιση ειδικών μέτρων για τις ΕΑΠ, σύμφωνα με το άρθρο 349 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ)·
3. χαιρετίζει την ενδιάμεση έκθεση (εφεξής η «έκθεση») του Μαρτίου του 2020, η οποία εξετάζει την πρόοδο που σημειώθηκε στην εφαρμογή της ανακοίνωσης·
4. εκφράζει, ωστόσο, τη λύπη της για το γεγονός ότι η έκθεση δεν αποτελεί εις βάθος αξιολόγηση της στρατηγικής για τις περιοχές αυτές, με αποτέλεσμα να μην αξιοποιηθεί η ευκαιρία για να διορθωθούν παραλείψεις σε ουσιαστικές πολιτικές για την ανάπτυξη των ΕΑΠ, όπως η πολιτική συνοχής και, ειδικότερα, ο πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων της ΕΕ·
5. αναγνωρίζει την ανάγκη προσαρμογής αυτής της στρατηγικής υπό το φως των σοβαρών συνεπειών της πανδημίας COVID-19, η οποία είχε εντονότερες επιπτώσεις στις περιοχές αυτές που εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τον τουρισμό και την εξωτερική συνδεσιμότητα και όπου η οικονομική ανάκαμψη αναμένεται να απαιτήσει περισσότερο χρόνο·
6. τονίζει, αφενός, την ανάγκη στήριξης του βιομηχανικού τομέα των ΕΑΠ υπό τις παρούσες συνθήκες και, αφετέρου, τον θεμελιώδη ρόλο ενός κατάλληλου ευρωπαϊκού πλαισίου για τις κρατικές ενισχύσεις και τα φορολογικά μέσα, προκειμένου να βελτιωθεί η ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων και να ενθαρρυνθεί η δημιουργία θέσεων εργασίας σε αυτές τις περιοχές·
7. υπενθυμίζει ότι τα κοινωνικά ζητήματα βρίσκονται πάντα στο επίκεντρο των προκλήσεων που αντιμετωπίζουν οι ΕΑΠ, οι οποίες επιδεινώνονται από τις καταστροφικές επιπτώσεις της τρέχουσας κρίσης στις αγορές εργασίας τους, γεγονός που ενισχύει την ανάγκη να τεθεί η ανάπτυξη και η απασχόληση στο επίκεντρο κάθε στρατηγικής για τις περιοχές αυτές. Οι ΕΑΠ χρειάζονται μια νέα προσέγγιση που θα περιλαμβάνει ενισχυμένη κοινωνική διάσταση και προσδιορισμό συγκεκριμένων μέτρων για την αντιμετώπιση της τρέχουσας συγκυρίας·
8. εκτιμά τη δέσμευση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να συνεργαστεί με τις εξόχως απόκεντρες περιοχές· υπογραμμίζει τη σημασία της δέσμευσης αυτής για τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι εν λόγω περιοχές όσον αφορά την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19·

9. επισημαίνει τον ιδιαίτερα ευάλωτο χαρακτήρα τους, ο οποίος επιβαρύνθηκε σημαντικά στο πλαίσιο της πανδημίας, και υπογραμμίζει την ανάγκη να διασφαλιστεί η κατάλληλη μεταχείριση των ΕΑΠ στο πλαίσιο του σχεδίου ανάκαμψης της ΕΕ, σύμφωνα με τις περιφερειακές πραγματικότητες και ανάγκες·
10. τονίζει την ανάγκη προστασίας των συμφερόντων των ΕΑΠ κατά την ανάπτυξη της εξωτερικής πολιτικής της ΕΕ, και ζητεί, στη μελλοντική συμφωνία της ΕΕ με το Ηνωμένο Βασίλειο, να λαμβάνεται υπόψη ο αρνητικός αντίκτυπος του Brexit στις ΕΑΠ, διότι τούτες είναι ιδιαίτερα ευάλωτες·
11. επισημαίνει ότι, στο πλαίσιο της REACT-EU, τα χρηματοδοτούμενα έργα στις ΕΑΠ πρέπει να ανταποκρίνονται στις προκλήσεις των κλάδων που έχουν πληγεί από την κρίση COVID-19, όπως π.χ. ο τουριστικός κλάδος, να ενισχύουν τις επενδύσεις σε κλάδους που σχετίζονται με τη συνδεσιμότητα —συμπεριλαμβανομένης της ψηφιακής—, με την πράσινη και τη γαλάζια οικονομία, και τις επενδύσεις σε δεξιότητες και ικανότητες που να επιτρέπουν τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την προσαρμογή στις αλλαγές που προκαλούνται από την πανδημία·
12. εκφράζει την ικανοποίησή της για τη δέσμευση της Επιτροπής να δώσει ιδιαίτερη προσοχή στις εξόχως απόκεντρες περιοχές στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, λαμβάνοντας υπόψη την ευπάθειά τους στην κλιματική αλλαγή και τις φυσικές καταστροφές, καθώς και τα εξαιρετικά πλεονεκτήματά τους, όπως η βιοποικιλότητα και οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, και ελπίζει ότι θα θεσπιστούν ειδικά μέτρα για τον σκοπό αυτό·
13. συνιστά να διατηρηθεί η ισορροπία μεταξύ των περιβαλλοντικών στόχων, αφενός, και του υψηλού κοινωνικού κόστους που ενδέχεται να επιφέρουν στις ΕΑΠ, αφετέρου, και ζητεί, στο πλαίσιο των διεθνών διαπραγματεύσεων, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή να αναγνωρίσει την ιδιαιτερότητα των ΕΑΠ και να αποκλείσει τις πτήσεις μεταξύ ΕΑΠ και άλλων κρατών μελών της ΕΕ από το σύστημα εμπορίας εκπομπών· η απουσία παρεκκλίσεων για τις εν λόγω περιφέρειες στα σχέδια για την ένταξη τόσο των θαλάσσιων όσο και των αεροπορικών μεταφορών στο σύστημα εμπορίας εκπομπών θα έχει ισχυρό αρνητικό αντίκτυπο στην οικονομική και κοινωνική τους κατάσταση·
14. χαιρετίζει την ενισχυμένη εταιρική σχέση μεταξύ της Επιτροπής, των κρατών μελών και της διάσκεψης των Προέδρων των ΕΑΠ, η οποία επέτρεψε έναν γόνιμο και διαρκή διάλογο, μέσω συγκεκριμένων πλατφορμών και ομάδων εργασίας που εντοπίζουν προβλήματα, παρέχουν λύσεις και χαράσσουν στρατηγικές για την προσαρμογή των ευρωπαϊκών πολιτικών στις ΕΑΠ·
15. εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι η πολυεπίπεδη διακυβέρνηση έχει καταστήσει δυνατή τη συμπερίληψη των ιδιαιτεροτήτων των ΕΑΠ σε μεγάλο μέρος των προτάσεων της Επιτροπής για την περίοδο 2021-2027·
16. διαπιστώνει ότι, χάρη στα ευνοϊκά αποτελέσματα, απαιτείται να συνεχιστεί ο εντατικότερος και διαρκής διάλογος μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και των ΕΑΠ κατά τις μελλοντικές εργασίες σχεδιασμού κατάλληλων πολιτικών που θα λαμβάνουν υπόψη την πραγματική κατάσταση στις ΕΑΠ·
17. υπενθυμίζει τη σημασία της εφαρμογής της εξατομικευμένης μεταχείρισης που πρότεινε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην ανακοίνωσή της του 2017, δεδομένης της ευπάθειας αυτών των περιοχών σε διάφορους τομείς·
18. υπενθυμίζει την ανάγκη να διατηρηθεί το χωριστό νομικό καθεστώς των ΕΑΠ στη διάσκεψη για το μέλλον της Ευρώπης, έτσι ώστε οι ΕΑΠ να συνεχίσουν να συμμετέχουν με δίκαιο και ισορροπημένο τρόπο στις εξελίξεις στην ΕΕ·

Αξιοποίηση των πλεονεκτημάτων των εξόχως απόκεντρων περιφερειών

Γαλάζια οικονομία

19. υπενθυμίζει ότι ο θαλάσσιος χώρος των ΕΑΠ αποτελεί σημαντικό πλεονέκτημα για την απασχόληση, την οικονομική δραστηριότητα και την ανάπτυξη, και θα πρέπει να προστατεύεται και να αξιοποιείται·
20. επικροτεί τη μελέτη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με τίτλο «Αξιοποίηση του δυναμικού των εξόχως απόκεντρων περιοχών για βιώσιμη γαλάζια ανάπτυξη» και τη συμπερίληψη των συμπερασμάτων της στην ανακοίνωση·
21. υπενθυμίζει τη γνωμοδότησή της του Φεβρουαρίου 2018, στην οποία τονίζεται η ανάγκη να παράσχει η ΕΕ στις ΕΑΠ αυξημένη χρηματοδοτική στήριξη για δράσεις ανάπτυξης των θαλάσσιων και των ναυτιλιακών τους πόρων και για την υλοποίηση φιλόδοξων επενδύσεων, λαμβάνοντας υπόψη το δυναμικό δημιουργίας θέσεων εργασίας και προστασίας των οικοσυστημάτων·
22. θεωρεί ότι η ανανέωση του αλιευτικού στόλου των ΕΑΠ εξακολουθεί να περιορίζεται από την εφαρμογή της ευρωπαϊκής νομοθεσίας, και θεωρεί ότι απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες για να εξασφαλιστεί μεγαλύτερη συνέπεια μεταξύ των αναθεωρημένων κατευθυντήριων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις στον κλάδο της αλιείας και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ), ούτως ώστε η ανανέωση του αλιευτικού στόλου των ΕΑΠ να μπορεί να είναι επιλέξιμη στο πλαίσιο του τελευταίου·

23. υπενθυμίζει ότι τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 19ης Νοεμβρίου 2019 για τους ωκεανούς και τις θάλασσες ζητούν την προστασία των ΕΑΠ, δεδομένης της ευπάθειάς τους στην κλιματική αλλαγή, και τονίζουν τη σημασία της θαλάσσιας και της αλιευτικής πολιτικής για την ανάπτυξη βιώσιμων οικονομικών δραστηριοτήτων·

24. εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι τα αιτήματα των ΕΑΠ για αντιστάθμιση του πρόσθετου κόστους δεν ελήφθησαν υπόψη, και υποστηρίζει το αίτημα για προσαρμοσμένη και ευέλικτη εφαρμογή των ποσών και των λεπτομερειών εφαρμογής·

Γεωργία και αγροτική ανάπτυξη

25. υπενθυμίζει ότι η γεωργία συνιστά ζωτικής σημασίας κλάδο για την οικονομία και την απασχόληση στις ΕΑΠ, όπως έχει αναγνωρίσει η ΕΕ με την καθιέρωση ειδικής μεταχείρισης μέσω του POSEI, και τονίζει τη συμβολή και την προστιθέμενη αξία του τομέα αυτού κατά τη διάρκεια της κρίσης της νόσου COVID-19, δεδομένου ότι συνέβαλε στη διασφάλιση της επισιτιστικής αυτάρκειας, ευνόησε τις βραχείες αλυσίδες εφοδιασμού και ανταποκρίθηκε στην ισχυρή ζήτηση του πληθυσμού·

26. τάσσεται υπέρ της διατήρησης των ειδικών παρεκκλίσεων για τις εξόχως απόκεντρες περιοχές στον πρώτο πυλώνα της κοινής γεωργικής πολιτικής (ΚΓΠ), δηλαδή της αποσύνδεσης και του συστήματος μείωσης των ενισχύσεων·

27. εκφράζει, ωστόσο, τη λύπη της για το γεγονός ότι, στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ), η πρόταση για το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο προβλέπει μείωση της συγχρηματοδότησης για τις ΕΑΠ·

28. σημειώνει ότι η κρίση της νόσου COVID-19 έχει προκαλέσει σοβαρό πρόβλημα διανομής τροφίμων στις ΕΑΠ, τάσσεται κατά της μείωσης των κονδυλίων του προϋπολογισμού της ΚΓΠ για τις περιοχές αυτές κατά την επόμενη δημοσιονομική περίοδο, και ζητεί την επαναφορά των υφιστάμενων επιπέδων χρηματοδότησης του POSEI·

29. υπενθυμίζει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή ότι οι εμπορικές συμφωνίες που διαπραγματεύεται με τρίτες χώρες θα πρέπει να περιλαμβάνουν ειδικό κεφάλαιο για κάθε θέμα που παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τις ΕΑΠ·

30. στηρίζει τις ΕΑΠ στο αίτημά τους, αφενός, για επέκταση μετά το 2020 του μηχανισμού σταθεροποίησης στις διμερείς συμφωνίες εισαγωγής μπανανών που έχουν συναφθεί με τις χώρες των Άνδεων και της Κεντρικής Αμερικής και, αφετέρου, για αυτόματη ενεργοποίηση του μηχανισμού όταν μία από τις χώρες αυτές υπερβεί το καθορισμένο όριο·

Βιοποικιλότητα

31. εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι η Πράσινη Συμφωνία της Επιτροπής αναγνωρίζει τόσο την υψηλή αξία της μοναδικής βιοποικιλότητας των ΕΑΠ όσο και τις απειλές της κλιματικής αλλαγής ως έναν από τους κύριους παράγοντες απώλειας της βιοποικιλότητας·

32. χαιρετίζει τη συμπερίληψη στο πρόγραμμα LIFE 2014-2020 ειδικών προσκλήσεων υποβολής προτάσεων για τη διαφύλαξη, τη διατήρηση και την αξιοποίηση της βιοποικιλότητας και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή στις ΕΑΠ·

Κυκλική οικονομία

33. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στα μέτρα που λαμβάνει για την κυκλική οικονομία, να λάβει υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των ΕΑΠ, οι οποίες χαρακτηρίζονται από την απομόνωση, τον απομακρυσμένο χαρακτήρα και την υψηλή πίεση που υφίστανται λόγω των οικονομικών τους μοντέλων που βασίζονται κυρίως στον τουρισμό·

34. αναμένει ότι μια ειδική πλατφόρμα θα καταστήσει δυνατή την ανάπτυξη προσαρμοσμένων μέτρων για τον έλεγχο της εισόδου και της εξόδου αποβλήτων στις ΕΑΠ, συμβάλλοντας στην ορθή διαχείριση των αποβλήτων και υποστηρίζοντας τον στόχο των εν λόγω περιφερειών να καταστούν περιφέρειες «μηδενικών αποβλήτων»·

35. αναγνωρίζει την πολυπλοκότητα και το υψηλό κόστος της διαχείρισης των αποβλήτων στις ΕΑΠ και την ανάγκη στήριξης των επενδύσεων σε υποδομές, μεταξύ άλλων μέσω του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), ώστε να διευκολυνθεί η μετάβαση σε μια κυκλική οικονομία·

Κλιματική αλλαγή

36. υποστηρίζει τη δέσμευση των ΕΑΠ στους στόχους της ΕΕ για κλιματική ουδετερότητα έως το 2050, και υπενθυμίζει ότι οι περιοχές αυτές είναι ευάλωτες στην κλιματική αλλαγή·

37. κατανοεί ότι οι φιλοδοξίες της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας συνάδουν με όσα προβλέπονται στην ανακοίνωση, εκφράζει την ικανοποίησή της για την ειδική αναφορά, και αναμένει ότι η αναφορά αυτή θα δώσει ώθηση στη δίκαιη μετάβαση των ΕΑΠ σε μια ουδέτερη οικονομία·

38. ζητεί να αξιολογείται και να αντιμετωπίζεται με συνολικό τρόπο κάθε μέτρο στον τομέα της μείωσης των ανθρακούχων εκπομπών, με στόχο την επίτευξη δίκαιης ισορροπίας μεταξύ της περιβαλλοντικής επιταγής, αφενός, και της ανάγκης για προσβασιμότητα των πολιτών και για τη διατήρηση της οικονομίας, αφετέρου·

39. επισημαίνει την ανάγκη για καλύτερη εναρμόνιση των κριτηρίων επιλεξιμότητας του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης και τη συμπερίληψη της πραγματικότητας των ΕΑΠ στο στρατηγικό μακρόπνοο όραμα της ΕΕ για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή·

Ενεργειακή μετάβαση

40. επικροτεί τα μέτρα υπέρ των ΕΑΠ, όπως ορίζονται στην οδηγία για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, και την πρωτοβουλία καθαρής ενέργειας για τα ευρωπαϊκά νησιά, και ενθαρρύνει την Επιτροπή να συνεχίσει τις προσπάθειες προς την κατεύθυνση αυτή·

41. υπενθυμίζει ότι οι ΕΑΠ είναι οι μόνες περιοχές που εξαρτώνται από ορυκτά καύσιμα, και διαθέτουν απομονωμένα ενεργειακά συστήματα που δεν μπορούν να διασυνδεθούν με τα ευρωπαϊκά δίκτυα· συνεπώς, εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι ο μηχανισμός «Συνδέοντας την Ευρώπη» δεν προσαρμόζεται στην ιδιαίτερη αυτή κατάσταση· θεωρεί ότι οι ΕΑΠ θα πρέπει να συμπεριληφθούν στον Μηχανισμό Δίκαιης Μετάβασης και να επωφεληθούν από τα μέτρα στήριξης της ενεργειακής μετάβασης προς τα καθαρά καύσιμα·

Έρευνα και καινοτομία

42. εκτιμά τη δέσμευση της Επιτροπής έναντι των ΕΑΠ στον τομέα της καινοτομίας, προκειμένου να αναδειχθεί το δυναμικό τους ως εργαστηρίων δοκιμών για καινοτόμες λύσεις με μέλημα την πρόσβαση στην αριστεία και την ενίσχυση των αλυσίδων αξίας·

43. εκφράζει την ικανοποίησή της για την εφαρμογή μιας ειδικής δράσης συντονισμού και στήριξης στο πλαίσιο του τρέχοντος προγράμματος «Ορίζοντας 2020» για τις ΕΑΠ, και επισημαίνει την ανάγκη να ληφθούν υπόψη τα συμπεράσματα της προπαρασκευαστικής δράσης FORWARD κατά την κατάρτιση των μελλοντικών προγραμμάτων πλαίσιο για την έρευνα, την ανάπτυξη και την καινοτομία (ΕΑΚ), όπως εξαγγέλλεται στην ανακοίνωση·

Κοινωνικές υποθέσεις, απασχόληση, εκπαίδευση και κατάρτιση

44. θεωρεί ότι η Επιτροπή θα πρέπει να συμπεριλάβει τις ΕΑΠ στις πρωτοβουλίες που θα υποβάλει στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης για την εφαρμογή του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, με σκοπό την προώθηση των ίσων ευκαιριών, την πρόσβαση στην αγορά εργασίας, τις δίκαιες συνθήκες εργασίας και την κοινωνική προστασία και ένταξη·

45. τονίζει τον τεράστιο αντίκτυπο της κρίσης λόγω της πανδημίας COVID-19 στην απασχόληση στις ΕΑΠ, τη σημαντική αύξηση των επιπέδων φτώχειας, λόγω του περιορισμού της οικονομικής δραστηριότητας και της μείωσης του κύκλου εργασιών σε βασικούς τομείς, καθώς και την ανάγκη να συνεχιστεί η ενίσχυση των ειδικών εργαλείων για τη στήριξη της δημιουργίας νέων εξειδικευμένων τομέων δραστηριότητας και για τη διατήρηση των θέσεων εργασίας σε παραδοσιακούς τομείς·

46. ζητεί να ληφθούν μέτρα για την αύξηση της συμμετοχής των ΕΑΠ σε όλες τις δράσεις του προγράμματος Erasmus+, και να προωθηθούν οι ανταλλαγές συνεργασίας και κινητικότητας μεταξύ ατόμων και οργανώσεων σε αυτές τις περιοχές και σε τρίτες χώρες, και ιδίως στις γειτονικές τους χώρες·

47. αναμένει από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση να επιδείξει την απαραίτητη ευελιξία για την παροχή ενισχύσεων, όταν μια μεγάλη αναδιάρθρωση έχει σημαντικό αντίκτυπο στην οικονομία των περιφερειών αυτών·

Προσβασιμότητα με στόχο την ανταγωνιστικότητα, τη δραστηριοποίηση και την ενσωμάτωση στην ενιαία αγορά

48. προειδοποιεί ότι η τρέχουσα κρίση είχε τεράστιο αντίκτυπο στην προσβασιμότητα των απομακρυσμένων αυτών περιοχών από αέρος και στην ανάγκη διατήρησης της συνδεσιμότητας σε επίπεδα πριν από την κρίση, διότι οι ΕΑΠ εξαρτώνται πλήρως από τις θαλάσσιες και τις εναέριες μεταφορές·

49. ζητεί να ληφθούν υπόψη η μεγάλη απόσταση, η γεωγραφική απομόνωση και η γεωγραφική διασπορά των ΕΑΠ στον σχεδιασμό, την έγκριση και την εφαρμογή πολιτικών που αποσκοπούν στη μείωση του χάσματος όσον αφορά τη φυσική και την ψηφιακή προσβασιμότητα στην αγορά της ΕΕ και επίσης στο ενδοπεριφερειακό και διαπεριφερειακό επίπεδο·

50. υπενθυμίζει ότι η δυνατότητα αεροπορικής πρόσβασης αποτελεί επίσης ουσιαστικό στοιχείο για την ανταγωνιστικότητα του τουριστικού κλάδου, ο οποίος αποτελεί μείζονα κινητήρια δύναμη για πολλές από τις περιοχές αυτές και πλήττεται ιδιαίτερα από τις επιπτώσεις της πανδημίας COVID-19· συνεπώς, καλεί την Επιτροπή να λάβει υπόψη της την πτυχή αυτή κατά τον καθορισμό των πολιτικών που αποσκοπούν στη βελτίωση της φυσικής προσβασιμότητας των ΕΑΠ·

51. εκφράζει την ικανοποίησή της για την ολοκλήρωση της μελέτης σχετικά με τις ανάγκες συνδεσιμότητας των ΕΑΠ και για το γεγονός ότι η Επιτροπή έλαβε υπόψη το έλλειμμα και την εξάρτηση από τους λιμένες και τους αερολιμένες, προτείνοντας μέτρα στο πλαίσιο του ΕΤΠΑ και του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη»· θεωρεί, ωστόσο, ότι τα μέτρα αυτά δεν επαρκούν και ότι η πολιτική μεταφορών πρέπει να ευθυγραμμιστεί με την πραγματικότητα των εξόχως απόκεντρων περιοχών·

52. επισημαίνει τη σημασία των επενδύσεων για τον περιορισμό της συμφόρησης στους αστικούς κόμβους και για τη διευκόλυνση βιώσιμων επίγειων τρόπων μεταφοράς·

53. θεωρεί σκόπιμο να εξεταστεί το ενδεχόμενο χορήγησης ενισχύσεων στο πλαίσιο του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη» για την ανάπτυξη των βασικών δικτύων, συμπεριλαμβανομένων των υποβρύχιων καλωδίων, για τη σύνδεση των ΕΑΠ με τα κράτη μέλη στα οποία υπάγονται, μεταξύ τους και μεταξύ της Ένωσης και τρίτων χωρών·

Περιφερειακή ένταξη των ΕΑΠ στους γεωγραφικούς τους χώρους

54. εφιστά την προσοχή της Επιτροπής στο γεγονός ότι η περιφερειακή ενσωμάτωση των ΕΑΠ στο γεωγραφικό τους περιβάλλον εξακολουθεί να αποτελεί στόχο προτεραιότητας, και ότι τα προγράμματα ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας αποτελούν βασικό μέσο για την επίτευξη αυτού του στόχου· συνεπώς, θεωρεί απαραίτητο να διατηρηθεί η χρηματοδοτική προσπάθεια για τα εν λόγω προγράμματα, καθώς και η επιχειρησιακή ανάπτυξη του νέου σκέλους ΕΑΠ, χωρίς ωστόσο να περιορίζεται η πρόσβαση των περιφερειών αυτών στις υπόλοιπες συνιστώσες και στα χρηματοδοτικά τους κονδύλια·

55. εκφράζει τη λύπη της για τη μείωση του ποσοστού ενωσιακής συγχρηματοδότησης για τις ΕΑΠ στο πλαίσιο του κανονισμού για την Ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία (ΕΕΣ-Interreg) για την περίοδο 2021-2027· τούτο αντίκειται στη στρατηγική σημασία που αποδίδει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή από το 2004 στην ενίσχυση της περιφερειακής ολοκλήρωσης των εξόχως απόκεντρων περιοχών στο γεωγραφικό πεδίο τους·

56. παροτρύνει την Επιτροπή να στηρίξει κοινά έργα στρατηγικής συνεργασίας μεταξύ όλων των ΕΑΠ στο πλαίσιο του προγράμματος Interreg·

57. υπενθυμίζει στην Επιτροπή τη δέσμευσή της να θέσει σε εφαρμογή μια συγκεκριμένη, απλή και σαφή λύση που θα επιτρέψει τον κοινό προγραμματισμό του ΕΤΠΑ και των χρηματοπιστωτικών μέσων των γειτονικών τρίτων χωρών· εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι η συγκεκριμένη λύση δεν έχει θεσπιστεί επίσημα, και προτρέπει την Επιτροπή να επιλύσει οριστικά το ζήτημα αυτό κατά την περίοδο προγραμματισμού 2021-2027·

Μετανάστευση

58. τονίζει ότι οι ΕΑΠ, μεταξύ άλλων, βρίσκονται στην πρώτη γραμμή της εισόδου παράτυπων μεταναστών από τις γειτονικές τους περιοχές, και προειδοποιεί για τον μείζονα αντίκτυπο της διαχείρισης των μεταναστευτικών ροών σε όλες τις δημόσιες πολιτικές τους, ιδίως όσον αφορά την εφαρμογή μέτρων υποδοχής ή τη μέριμνα για τους ασυνόδευτους ανήλικους·

59. υπενθυμίζει τη δέσμευση της Επιτροπής να στηρίξει τις ΕΑΠ στη διαχείριση των μεταναστευτικών ζητημάτων με βιώσιμο τρόπο, και ζητεί να προβλεφθούν ειδικά μέτρα μέσω του Ταμείου Ασύλου και Μετανάστευσης για τη δημοσιονομική περίοδο 2021-2027·

Συμπεράσματα

60. καλεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να λαμβάνουν υπόψη τις ΕΑΠ τόσο στις συζητήσεις σχετικά με το μέλλον της Ευρώπης όσο και κατά την ανάπτυξη των μελλοντικών ευρωπαϊκών πολιτικών, διασφαλίζοντας την πλήρη και αποτελεσματική εφαρμογή του άρθρου 349 της ΣΛΕΕ.

Βρυξέλλες, 10 Δεκεμβρίου 2020.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Απόστολος ΤΖΙΤΖΙΚΩΣΤΑΣ
